

84 U

4-78

NOV 2011

884, 83
4-88

96

պր

Նուէր մանուկներին

Տ. Լ. ԿՕՐԲԱ

ԽՐԱՄԱՏԻ ԵԶԵՐՔԻՆ

ԵՐԿԻՐ
501

Թարգմ. ֆրանսերէնից

Տ. Զ. Դ.

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

ԵԼԵԲՏՐԱՅԱՐԺ ՏՊԱՐԱՆ ՕՐ. Ն. ԱՂԱՆԵԱՆԻ, ՊՕԼԻՑ. 7.

1 9 0 7

(89)

ՀԱՆՐԱՊԵՏԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱՆ ԲԻԲԼԻՈՏԵԿԱ
7/71 1922
Ա. ՄՅԱՍԻՍ
ՀԱՅԿԱՆ ԲԻԲԼԻՈՏԵԿԱ

23 MAY 2013

1819

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԿՈՄՍՏԱՆԿԱՆ

Ա. արաի գեղեցիկ օրերից
մէկն էր: Արևը տաքաց-
նում էր սառած գետինը
և մեզմ հովերը դարնան
գալուստն էին աւետում:
Ճանապարհի կողքով փորած
խրամատի մօտից մի փոքրիկ
ձայն լսուեց և յանկարծ երևաց... Այն,
հէնց նա էր, Աշխոյժը:
Խեղճ, նա ուզեց դունչը դուրս հա-
նել, բայց արևի ճառագայթները ծակե-
ցին նրա աչքերը և նա շտապով վերա-
դարձաւ իւր մութ թաղստոցը:
Պէտք է ձեզ ասեմ, որ Աշխոյժը
քնած էր ամբողջ հինգ ամիս և նրա աչ-

քերը արևի պայծառ լոյսը այլ ևս չէին
կարողանում տանել:

Սակայն երևի չէք իմանում թե ով
է «Աշխոյժը»:

Նա մոխրագոյն է, ունի երկար բա-
րակ պոչ, պսպղուն աչքեր և չորս շատ
կարճ թաթիկներ. մարմինը ծածկուած
է թեփերով, տունը մի հին պատ
հասկացա՞ք ով է:

Այո, Աշխոյժը մի խլէզ է, այն սիրուն
խլէզներից մէկը, որոնք ձեզ նայում են
զարմացած աչքերով, երբ դուք նրանց
պատի մօտով անցնում էք:

Աշխոյժը նորից մտաւ այն մութ
ճեղքի մէջ, որտեղ աշունքից ի վեր
քնած են այն պատի բոլոր խլէզները:
Նա հետաքրքրութեամբ նայեց նրանց և
յանկարծ բարձր քրքշաց:

— Հա, հա, հա, որքան ծիծաղելի են,
բացազանչեց նա. ամենքը քնած են բե-
րանները բաց: Ե՛յ, զարթեցէք, վեր կա-
ցէք, զարուհը եկել է:

— Նրանք խլացել են, շարունակեց
նա հեռանալով. դէհ, ինչ անեմ, թող
մնան:

Մեր բարեկամը հպարտանալով, որ
միայն ինքն է վազվզում, իսկ իւր եղ-
բայրները դեռ քնած են, գնում է և
մեկնում ջերմ արևի տակ, իւր փոքրիկ
ճանկերը խրելով պատի մէջ:

Յանկարծ մեր խորամանկ խլէզը մի
ծանօթ ձայն լսեց. նա պոչը շարժեց և
աչքերը փայլեցին ուրախութիւնից. նա
վազեց թագնուեց մի փունջ խոտի ետև,
որ քուսած էր երկու քարի մէջտեղը,
և այստեղ մնաց անշարժ, աչքերը չռած,
աղանջները սրած:

Տը՛զզ... Տը՛զզ... երգում էր մի կա-
պոյտ ճանճ, թռչելով նրա շուրջը:

Խլէզը նրան աչքից չէր թողնում և
երբեմն երբեմն լպստում էր իւր շրթունք-
ները երևակայելով, որ արդէն ճաշա-
կում է այն համեղ պատառը:

Տը՛զզ... տը՛զզ... և ճանճը թռաւ
նստեց պատի միւս ծայրին մի քարի
վրայ:

Աշխոյժը դժգոհութիւնից դէմքը ծռու-
մուեց, բայց ճանճը, որ ընդունակ չէ
երկու բոպէ միևնույն տեղը մնալու,
նորից մօտենում է տղտղալով. այժմ նա

Թռչում է այն խոտի փնջի շուրջը, որի
ետևը մեր Աշխոյժը դարան է մտած:
Փոքրիկ անխելքը չի տեսնում այն երկու
սև աչքերը, որոնք իրան հետևում են:

— Ուշադիր լինեմ, ինքն իրան ասում
է խլեզը, չկորցնեմ: Մի փոքր բարձրա-
նամ ե... մէկ, երկու, համ. ահա բռնեցի.
ինչ լաւ ճաշ կուսենամ: Ի՞նչ փափրիկ է...

Աշխոյժը զմայլած ճպճպացնում է
աչքերը և կամաց շարժում իւր պոչի
ծայրը, որ խլեզների ամենամեծ ուրա-
խութեան նշանն է:

— Ինչ համեղ է, բացազանչում է նա
շրթունքները չփչփացնելով. այժմ անց-
նենք մի ուրիշի:

անի մի օրից յետոյ ան-
ցորդները կարող էին
տեսնել բոլոր խլեզնե-
րին արևի տակ տաքա-
նալիս՝ հայրերը—հաստ-
լիկ և լուրջ, մայրերը
— աւելի քնքոյշ և նուրբ և երեխաների
մի ամբողջ բանակ—կայտառ ու անհոգ:

Աշխոյժը անշարժ մի քարի վրայ
կարծես մտածում է. յանկարծ նրա եղ-
բայրներից մէկը կամաց մօտենում է
նրան և ականջին ծւում:

— Է՛յ, Աշխոյժ, ին՞չ ես անում այստեղ
մեն-մենակ:

— Ի՞նչպէս վախեցրիր ինձ, Մոխրիկ,
ասաց մեր բարեկամը Թռչելով. ես
մտածում էի մեր բարեկամուհի Թօփա-
լի մասին:

—Ինչ ասացիր, Թօփա՛ն, այդ ո՞վ է:

—Մի՞թէ չես յիշում այն սիրուն կանաչ գորտին, որ անցեալ ամառը շարունակ ինձ հետ խօսում էր. նա որ այնպիսի գեղեցիկ աչքեր ունէր: Աչնանը նա մտաւ խրամատի մէջ, այնտեղ, պատի տակ ու էլ չի երևում. երանի իմանայի, թէ ինչ պատահեց նրան: Կուգե՛ս, Մոխրիկ, կանչենք. ես շատ եմ ուզում նրան տեսնել:

Երկուսն էլ սկսեցին Թօփալին ձայն տալ, բայց գորտը չպատասխանեց և Աշխուժիկը տխուր վերադարձաւ իւր տեղը:

Գ.

րկու շաբաթից յետոյ խրամատի եղեգները արդէն սկսում էին կանաչել և միջատների մի ամբողջ բանակ լցնում էին օդը իրենց տրդտոցով:

Աշխուժիկը շատ էր ձանձրանում, որովհետեւ իւր բարեկամուհի փոքրիկ կանաչ գորտը դեռ չէր երևում. նա ենթադրում էր, որ խեղճը մեռած կըլինի: Մի անգամ, երբ նա նայում էր մի մըջիւնի, որը խրամատի մէջ էր ընկել, նկատեց օդի փոքրիկ պղպջակներ, որոնք բարձրանում էին ջրի երեսին. այդ միջոցին մի լայն դուռն էր երևաց:

—Նա է, կանչեց խլէզը ուրախ ձայնով. ես ճանաչում եմ նրա կանաչ հագուստը

սև բծերով և նրա մեծ-մեծ աչքերը ոսկէ շրջանակով: Է՛յ, Թօփալ—չի պատասխանում: Աւելի բարձր կանչեմ. բարև, Թօփալ:

—Ո՞վ է կանչում, հարցրեց մի խռուպոտ ձայն:

—Ես, քո բարեկամ Աշխուժիկը, մոխրագոյն խլէզը:

—Ա՛հ, դ՞ու էս, ես քեզ չճանաչեցի. դեռ բոլորովին շշմած եմ. այնպէս մութ էր այնտեղ, խրամի խորքում: Ո՛րքան գոհ եմ, որ քեզ տեսայ, բարեկամ Աշխուժիկ. դէհ, ասա՛, ի՞նչպէս անցկացրիր ձմեռը:

—Շատ լաւ, շնորհակալ եմ, իսկ դ՞ու, Թօփալ:

—Ոչի՛նչ. անցեալ աշունք գլխի՛վայր մտայ տղմի մէջ, ինչպէս բոլոր գորտերն են անում. աչքերս փակեցի և էլ բան չեմ յիշում. գուցէ մենք սառանք, փետացանք ձմեռուայ խիստ ցրտերից. ինձ պատմել են, որ երբեմն այդպէս է լինում:

—Հա՛, ես մի լուր ունեմ քեզ յայտնելու, Թօփալ, բացազանչեց խլէզը

ուղղուելով. նայի՛ր ինձ, արդեօք ոչինչ չե՞ս նկատում:

—Ո՛չ:

—Մի՛թէ չես նկատում, որ ես նոր հագուստ ունեմ:

—Ինչպէ՛ս, նո՛ր հագուստ:

—Այո՛, սիրելիս. յիշո՛ւմ ես որ իմ հին հագուստը սկսում էր պոկուել, երբ դու մեզ թողեցիր:

Մի անգամ քարին քսուելով՝ ես այն բոլորովին հանեցի և ձմեռուայ համար նոր հագուստ ունէի:

—Շնորհաւորում եմ, սիրելիս, իսկապէս շատ սիրուն ես:

—Բայց ես մոռացայ հարցնել քո ընտանիքի մասին. ասա՛ խնդրեմ, ի՞նչպէս են ծնողներդ, եղբայրներդ և քոյրերդ:

—Բոլորն էլ լաւ են, շնորհակալ եմ, բացի այն խեղճ «մազլցողից»:

—Ի՛նչպէս, քո եղբայր մազլցողը հիւ՛ւանդ է և դու ինձ չէ՛իր ասում:

Այո՛, սիրելիս, իրեն պատահած փորձանքից յետոյ նա շատ դժուար է կազդուրւում: Ինչ արած՝ մեզանից ամեն մէկը ունի իւր ցաւերը:

—Ինչ փորձանք է պատահել քո եղբորը:

—Լսիր, պատմեմ. յիշում ես, որ մեր խրամատի մօտով ամեն օր մի փոքրիկ տղայ էր անցնում:

—Այն փոքրիկ տղան, որ այնպիսի գեղեցիկ եղանակներ էր սուլում:

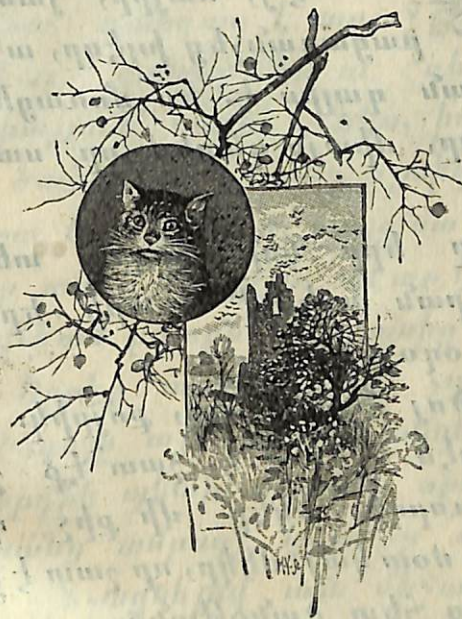
—Հէնց նա. դու գիտես որ նա քարեր էր գցում. երևի խաղալու համար էր, որովհետև նա չար չէր. բայց եթէ երեխաներն իմանային, թէ որքան վնաս կարող են հասցնել քարեր գցելով... Մի օր էլ եղբայրս տաքանում էր հէնց այստեղ արևի տակ. տղան անցաւ և մի քար գցեց. ես մի ցաւալի ձայն լսեցի. վազեցի և մագլցողին գտայ պատի տակ, տեսնեմ տնքալով գլորւում էր գետնի վրայ: Մեր ամբողջ ընտանիքը հաւաքուել էր նրա շուրջը. նա հեկեկում էր, լաց էր լինում, մի խօսքով, սարսափելի տեսարան էր: Երևակայիր՝ բարը կտրել էր նրա պոչը...

—Վայ, խեղճ, երևի նա շատ էր տանջւում:

—Այո, երկար ժամանակ հիւանդ էր:

Հայրիկն ու մայրիկը նրա համար ուտելիք էին բերում: Հէնց այն ժամանակից նա միշտ տխուր է և մենակ է ապրում պատի մի անկիւնում:

—Ես ուզում եմ նրան այցելել, ասաց Թօփալը խղճալով: Նրան կըտանեմ հէնց իմ առաջին անգամ բռնած սարդը:

Արեն իջել էր հորիզոնի վրայ, իսկ մեր երկու բարեկամները դեռ խօսում էին:

— Է՛յ, նայիր, յանկարծ բացագանչեց խլէզը, ահա քո քեռու տղան գալիս է. ես մոռացել եմ նրա անունը, միայն գիտեմ որ սաստիկ տղեղ է:

Թօփալը երբ նոր եկողին տեսաւ, մօտեցաւ նրան ասելով՝ «բարի երեկոյ, քեռորդի դօղօջ»:

— Ասածոյ բարին քեզ, քոյրիկ:

— Ինչպէս երևում է, շատ էք շտապում, քեռորդի, եկէք մի քիչ զրոյց անենք. ինձ մօտ կայ մէկը, որ շատ է ցանկանում ձեզ հետ ծանօթանալ:

— Շատ եմ ափսոսում, որ ժամանակ չունեմ, քոյրիկ. այն բանջարանոցը պիտի գնամ կաղամբներ նայելու, չեմ կարող ուշանալ, մնաք բարով:

— Քո քեռու տղան իսկի քաղաքավարի չէ, բացագանչեց Աշխուժիկը և ինչ տղեղ է. միթէ նա քո ազգականն է, նա ամենևին քեզ նման չէ:

— Իհարկէ, նա իմ մօտիկ ազգականն է և ես ընդհակառակը՝ գտնում եմ, որ մենք իրար շատ նման ենք. նա ունի ինձ նման...

— Սակայն նայիր, ընդմիջեց խլէզը, ինչպէս նա դանդաղ է առաջ գնում: Դու, Թօփալ, կանաչ ես ու գեղեցիկ, սիրուն, փայլուն կաշի ունես, իսկ նրա մարմինը ծածկուած է տղեղ բշտիկներով:

— Ճիշտ է, բարեկամ, բայց նա մեղաւոր չէ որ տղեղ է. նրան պէտք է խըզճալ, որովհետեւ բոլորն էլ նրանից փախչում են: Երբէք արտաքինով չպէտք է դատել: Դօղօջը այն բարի էակներից է, որոնց մարդիկ պիտի օրհնեն, որովհետեւ նրանք իրանց ամբողջ կեանքը անց են կացնում ոչնչացնելով այն միջատները, որոնք բանջարեղէն են կրծում: Մարդիկ շատ անարդար են դէպի նրանց. իսկ ես սիրում եմ դօղօջին, որովհետեւ նա զրժբախտ է:

—Ուրեմն ես էլ կըսիրեմ նրան, ասաց Աշխուժիկը: Բայց արդէն գիշեր է և անկասկած ծնողներս ինձ կըյանգիմանեն, որ այսպէս ուշացել եմ: Մնաս բարով, Թօփալ:

—Ցտեսութիւն, սիրելի Աշխուժիկ:

1002
6437

ե.

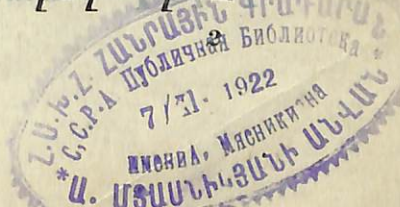
ասաւ գեղեցիկ յունիս ամիսը:

Ամեն երեկոյ քնելուց առաջ Աշխուժիկը ականջ է դնում գորտերի աղմկալի երգերին:

Այսօր երկինքը ամպամած է, ամբողջ առաւօտը անձրև էր գալիս. կէսօրուայ մօտ արևի մի ճառագայթ ճեղքեց ամպերը և Աշխուժիկը, որի սիրտը ձանձրոյթից պատուում էր, իւր փոքրիկ դունչը հանեց երկու քարի արանքից:

—Հա՛, դժու ես, սիրելի գորտիկ, բացազանչեց նա նկատելով իւր բարեկամունհուն: Ի՞նչ սարսափելի եղանակ է:

—Նախ՝ ես չեմ ուզում, որ դու ինձ գորտիկ կանչես, այդպէս էին ասում ինձ, երբ դեռ փոքր էի, իսկ հիմա

անուհս Թօփալ է: Երկրորդ՝ եղանակը ամենեւին վատ չէ, ընդհակառակը, մեզ-գորտերիս համար հիանալի եղանակ է:

— Ինչպէս տեսնում եմ, Թօփալ, դու այսօր վատ ես տրամադրուած:

— Ամենեւին ոչ, սիրելիս, վերջին օրերս այնպէս անտանելի շոգ էր. ինչ կը դառնային իմ ձուերը, եթէ այս լաւ անձրեր չգար:

— Քո ձուերը, դու ձու ես ածել և դրա մասին ոչինչ չես ասել ինձ, ա՛յ, դու ծածկամիտ:

— Այո՛. նայիր խրամատի խորքում այդ դեղնագոյն կոյտը, որի վրայ անթիւ սև կէտեր են երևում, այդ կէտերի ամեն մէկը մի մի ձու է:

— Բայց դու, անշնորհք, ինչո՞ւ ես նրանց ջրի մէջ ածել, կը փշանան:

— Ես... պատասխանում է գորտը շփոթուած, չգիտեմ, բայց կարծեմ բոլոր գորտերը ջրի մէջ են ձու ածում: Ես էլ միւսների նման եմ արել:

Ութ օրից յետոյ Աշխուժիկը իւր սովորական այգելութեան ժամանակ իւր բարեկամուհուն գտաւ երկու թաղանթա-

պատ թաթիկները քամակին ձգած անշարժ ջրի երեսին: Գորտը շատ ուրախ էր երևում:

— Արի տես, Աշխուժիկ, բացագանչեց նա հեռուից, իմ փոքրիկները ձուից դուրս են գալիս:

— Ինչպէս, այս տարօրինակ կենդանի-ները քո փոքրիկներն են: Ո՛չ, Թօփալ, այդ անկարելի է:

— Այո՛, այո՛, հաւատացնում եմ քեզ. միթէ չես տեսնում, որ նոքա իմ ձուե-րից են դուրս գալիս: Սիրուն են այն-պէս չէ՛:

— Սիրո՞ւն... Այդպիսի ահագին գլուխ-ներով, քրքշալով բացագանչեց Աշխու-ժիկը, դու երեւի հանաք ես անում, Թօփալ: Ա՛յ, նրանք պո՛չ էլ ունեն. ապա ինչպէս պիտի նստեն խոտի մէջ. ես նոր եմ իմանում, որ գորտերը պոչ ունին:

Թօփալը չի պատասխանում: Նա շատ տխուր է. այժմ ինքն իրան է հարցնում, թէ արդեօք այս մոխրագոյն կենդանի-ները, որոնք թաթեր չունին և միայն ի-րանց պոչով են լողում, իսկապէ՞ս իւր երեխաներն են:

—Վայ, յանկարծ բացագանչեց Աշխուժիկը, անա մէկը մի տերևէ ուտում ջրի խորքում: Դէհ, ասան Թօփալ, դու երբեքէ տեսնել ես մի գորտ բոյս ուտելիս:

—Ախր ես հաստատ գիտեմ, որ նրանք իմ ձուկից են դուրս եկել, մըրմոաց Թօփալը արտասուէր աչքերին:

—Հա, ես գիտեմ, ասաց յանկարծ Աշխուժիկը, այս փոքրիկ կենդանիները ձկներ են:

—Ուրեմն ես ոչինչ չեմ հասկանում, հառաչեց գորտը տխուր հեռանալով:

դիմեաւոր յիշատակս և զգարեմ
 տարեմէն յիշատակս ցոյց տալով
 իմ անբաժնի անկողնիս ցոյց տալով

2.

գոստոսի մի տաք օր էր:
 Խլէզներէ մի ամբողջ
 խումբ պառկած էր պա-
 տի վրայ: Նրանք բոլորն
 էլ լաւ էին ճաշել և, ինչ-
 պէս խլէզներէ սովորու-
 թիւնն է, մարսելու ժամանակ հանգստա-
 նում էին արևի տակ:

— Որքան ուրախ եմ, որ քեզ գտայ,
 սիրելի Աշխուժիկ, ասաց Թօփալը, որ
 հէնց այդ ժամանակ ջրի երեսն էր բարձրա-
 նում շունչ քաշելու. ես մի լուր ունեմ քեզ
 յայտնելու. այս փոքրիկ գորշագոյն կեն-
 դանիները, որոնք լողում են խրամատի
 մէջ, այժմ հաստատ գիտեմ, որ իմ երե-
 խաներն են. այդ բանն ինձ ասաց հօր-
 եղբայրս՝ Թռչկոտողը. վերջապէս արի
 ու ինքդ տես: Նրկու բարեկամները հա-

սան խրամատի եզերքը և Աշխուժիկը
զարմանքով տեսաւ, որ փոքրիկ կենդա-
նիները հիմա երկու թաթ ունին, իսկ
պոչը կարճացել է:

— Լսիր, Աշխուժիկ, ասաց Թօփալը,
ես ճիշտ էի ասում. սրանք գորտերի
երեխաներ են, նրանց անունը շերեփուկ
է: Շուտով նրանք էլ ինձ նման սիրուն
կանաչ գորտեր կըղառնան:

— Յանկարձ Թօփալը կանգ առաւ.
նա լսեց երեխայի ձայնի նման մի բա-
րակ թոյլ ձայն:

— Օգնութիւն, օգնեցէք, խեղդւում
եմ:

Երկու բարեկամները տեսան մի շե-
րեփուկ, որը ուղենալով խրամատի ափին
մօտենալ՝ մնացել էր խոտերի մէջ բըռ-
նուած. նա պառկած էր մէջքի վրայ
և իւր փոքրիկ մարմնով դողում էր:

— Վայ, սրան ի՞նչ է պատահել, ա-
սաց գորտը: Հա, յիշում եմ, հօրեղբայրս
ինձ ասաց, որ շերեփուկները ջրի մէջ
են շնչում ձկների նման: Խեղճ, այս րո-
պէիս նա կըխեղդուի, ի՞նչ անենք:

Թօփալը մի ելք գտաւ. վազեց և

թրըմփ, ընկաւ ջրի մէջ ու հրեց հիւան-
դին իւր գնչով: Բայց երեւի արդէն ուշ
էր: Փոքրիկ մարմինը անշարժ մնաց ջրի
երեսին և ահա մի խումբ եղբայրներ ու
քոյրեր սարսափահար նայելով նրան՝ լո-
ղում են նրա շուրջը:

— Նա մեռել է, խեղճ փոքրիկս, ա-
սում է մայր գորտը, լաց լինելով:

— Նայիր, Թօփալ, յանկարձ ասաց
խլէզը, ինձ թւում է որ նա շարժւում
է... Այո, այո, մի թաթը շարժեց:

Իսկապէս շերեփուկը քիչ քիչ ուշքի
էր գալիս:

— Ո՞րտեղ եմ ես, ինքն իրան հարցնում
էր նա զարմացած նայելով իւր եղբայր-
ներին ու քոյրերին, որոնք նրա չորս
կողմը շրջան էին կազմել: Հա, յիշում եմ.
ես ցատկեցի խոտի վրայ մօտիկից տես-
նելու այն երկար քթով պարոնին, որ
շարունակ մայրիկի հետ խօսում է: Այ-
սուհետեւ էլ այդպիսի յիմարութիւն չեմ
անի. ի՞նչ լաւ է ջուրը:

մառութայ վերջը ոչ մի
շերեփուկ չէր մնացել
խրամատի մէջ:

Ո՞րտեղ էին նրանք:
Հաւ ուտելով և խմե-
լով նրանք արդէն մե-

ծացել էին, պոչը ընկել էր. նրանք
հիմա փոքրիկ գորտեր են և շունչ են
քաշում թոքերով իրանց մօր նման:
Սրանք էլ նրա պէս առաջից ունեն եր-
կու կարճ թաթիկներ, իսկ ետևից երկու
երկար թաղանթապատ թաթիկներ: Առա-
ջին անգամ ջրից դուրս գալիս մեր փոք-
րիկ գորտերը շատ վախեցան, բայց և
այնպէս վճռեցին իրանց մօրը հետևել.
երբ նրանք հասան սիրուն կանաչ խո-
տերին, սկսեցին գլուխկոնձիտալ և թրուշ-
կոտել: Նրանք մրցում էին իրար հետ,

թէ որը ամենից բարձր կըթռչի: Նրան-
ցից մէկը, հէնց այն փոքրիկ անխելքը,
որը քիչ էր մնացել խեղդուէր, այնպի-
սի հիանալի ոստումներ էր անում, որ
խրամատի բոլոր գորտերը հաւաքուել
էին նայելու:

Իհարկէ նրանց մէջ կային և ան-
շնորհքները. օրինակ՝ ամենափոքրը, որ մի
րոպէ չուզեց հեռանալ իւր մօրից, որով-
հետև հէնց առաջին անգամ թռչելիս՝
վայր էր ընկել և քիթ ու մուկ ջարդել:
Նրանք սովորեցին իրանց մօտով ան-
ցնող միջատները բռնել:

Մլակների մի ամբողջ բանակ պա-
րում էր խրամատի վրայ, և երբ ջահիլ
գորտերը նրանց համն առան, այլևս չու-
զեցին ուրիշ բան ուտել:

Հետևեալ գարնանը հարկաւոր էր եր-
գել սովորել: Թօփալի ձայնը, ինչպէս
բոլոր մայր գորտերինը, խռպոտ էր, ուս-
տի երեխաներին երգեցողութեան դասեր
տալու համար մի յայտնի երաժիշտ հրա-
ւիրուեց, մի ծերունի հայր-գորտ, որը
հիանալի ձայն ունէր:

Փոքրիկ աշակերտները մեծ յառաջա-

դիմութիւնն ցոյց տուին, և միքանի վար-
ժութիւններէց յետոյ կարողացան երգել
գորտերի բոլոր եղանակները:

Տաք երեկոներին անվերջ համերգ-
ներ էին լինում մեր խրամատի եզերքին:
Գորտիկները պատմում էին աշխարհին ի-
րանց բազմը: Ապա երբ բոլոր աստղերը
վառում էին իրանց փոքրիկ լապտերները,
նրանք տեղաւորւում էին լայն նուշուփարի
տերեւների վրայ և հանգիստ քնում: Մայր
Թօփալը բախտաւոր էր զգում իրան: Աշ-
խուժիկն էլ ուրախ ապրում էր իւր ըն-
տանիքի ծոցում:

Վ Ե Ր Ձ

7/31 1922

ВНЕСЛ. МАШИНЫ

У. УЗЛУ. И. ЗУЛ. И. УЗЛУ.

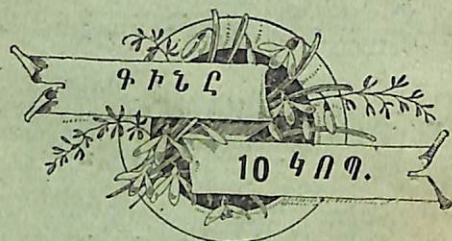

1 Վայրի կարասներ (սպառուած)	8
2 Առաջին վիշտ (սպառուած)	10
3 Անտառապանը (սպառուած)	12
4 Աշխէնն և Մարգարիտը (սպառ.)	10
5 Աղբատի քախտը (սպառ.)	5
6 Գոհարիկն ու Աստղիկը (սպառ.)	10
7 Նելլօն ու Պատրաշը	10
8 Գիւղում (սպառ.)	20
9 Կենդանի է արդեօք	8
10 Բարեկամներ (սպառ.)	12
11 Առակներ քնական պատմութիւնից	12
12 Մագնիս	12
13 Արջի պատմութիւնը: Գայլը	15
14 Ոգնիներ	8
15 Թմփլիկը	12
16 Լեռան աղջիկը	20
17 Բու	12
18 Փոքրիկ Պարոյրի արկածները	15
19 Փիղ	8
20 Ռուբէնի զբաղմունքը	25
21 Որը Աննան	12
22 Արցունք	15
23 Անծնազոհ մանուկ	10
24 Դարեւոր կաղնի	6
25 Խրամատի եզերքին	10

Դիմել Թիֆլիսի գրալաճառներին:

Պատրաստ են տպագրութեան համար՝

- 1 Լուսատունիկ
- 2 Ներկայացում՝ գոմում
- 3 Կարլ Լիննէյ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0391008

1819

